

บุญสืบ โสโสม, สุจินดา พันธุ์กล้า, ประมวล ทองตะนูนาม, กมลอินทร์ วรรณเชษฐอิสรา, วรวิทย์ ชัยพรเจริญศรี, วรรณ ชัยชนะรุ่งเรือง, จริญญา ทองมาก, รัตนา เหมือนสนิท, และ อรธิดา บุญประดิษฐ์. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาพยาบาลให้มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับการดูแลบุคคลที่เจ็บป่วย และบุคคลที่มีความพิการ. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท, สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ให้มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะที่ได้รับการยืนยันว่าเป็นการดูแลแบบองค์รวมหรือการดูแลด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ศึกษาาระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2553

การศึกษาระยะวิเคราะห์สถานการณ์พบว่ารายวิชาการปฏิบัติในหลักสูตรไม่เพียงพอในการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมรรถนะด้านการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ ดังนั้นการศึกษาระยะดำเนินการประกอบด้วย 3 ระยะระยะแรกคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับบทสนทนาของการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะพร้อมกับยกตัวอย่างการปฏิบัติการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะระยะที่สองคือ การปฏิบัติการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะในสถานการณ์จริงของการปฏิบัติ และระยะที่สามคือ การประเมินสมรรถนะด้านการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ

ผลลัพธ์ของการพัฒนาพบว่านักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะของการพยาบาลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ 2 ระดับคือ การมีความตระหนักเกี่ยวกับการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะโดยนักศึกษาสามารถประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการเพศภาวะไปใช้ในการดูแลบุคคลที่เจ็บป่วย และบุคคลที่มีความพิการ เช่น บทบาทหญิงชาย (gender role) คุณลักษณะประจำเพศ (gender stereotype) ความแตกต่างระหว่างหญิงชาย (gender difference) และการแบ่งงานกันทำของหญิงชาย (gender relation) และระดับที่สองคือ การมีสมรรถนะด้านการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะที่พบว่ามีนักศึกษาเพียงหนึ่งคนที่สามารถแสดงได้ว่ามีสมรรถนะนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาในวงจรต่อไปของการวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ การค้นหาความรู้สำหรับการปฏิบัติที่แสดงว่าเป็นการปฏิบัติที่ใช้แนวคิดเพศภาวะเป็นพื้นฐานสำหรับการดูแลด้วยวิธีการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้สามารถชี้มนักศึกษาให้ปฏิบัติการพยาบาลให้ดีขึ้นด้วยการนำมุมมองเพศภาวะไปใช้ในการพยาบาล ควรศึกษาการนำแนวคิดของการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะไปประยุกต์ในการดูแลประชาชนกลุ่มอื่น ๆ และการนำไปใช้กับบทบาทอื่นของพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ ความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ พิกการ นักศึกษาพยาบาล วิจัยเชิงปฏิบัติการ